

HERDENKINGSBIJeenKOMST OP 10 MEI 2014 BIJ HET MONUMENT IN DUBBELDAM

TEKST: GIEL MASSY

Op zaterdag 10 mei 2014 vond te Dubbeldam bij het Artilleriemonument op het Damplein voor de 74^e maal de jaarlijkse herdenkingsplechtigheid plaats van III-14-RA. Daarbij werden de gevallen herdacht die in de meidagen van 1940 het leven lieten voor het vaderland. Het Artilleriemonument te Dubbeldam is een van de weinige artilleriemonumenten in Zuid-Holland.

Ook dit jaar was de herdenking een indrukwekkende gebeurtenis, ondanks het feit dat de twee 25-ponders die elk jaar traditioneel stonden opgesteld, met de stuksbediening in ceremonieel tenue, niet meer konden worden geleverd wegens bezuinigingen binnen ons Wapen.

De organisatie was zoals gebruikelijk in handen van de Vereniging Officieren Artillerie, afdeling Rotterdam. De muziek en de trompetsignalen bij de vlag werden dit jaar op uitstekende wijze verzorgd door een ensemble van het Reünie Orkest Artillerie.

In de ontvangstzaal van "De Gravenhorst" was een groot aantal veteranen en belangstellenden bijeen. Onder de eregasten bevonden zich onze Voorzitter bgen b.d. A.M. Rosengarten, de heer A.A.M. Brok, Burgemeester van de Gemeente Dordrecht, die dit jaar werd vergezeld door de heer Nji Ndumu, Burgemeester van Bamenda, een zusterstad van Dordrecht in Kameroen, kol P.M.C. Winckelmolen, die de toespraak hield, kol L. van den Ouden, die het Regionaal Militair Commando vertegenwoordigde, en kol (R) b.d. C.J. van Harmelen.

Lkol (R) b.d. ir. R.P. Peters, die optrad als voorzitter van het Herdenkingscomité Dubbeldam, sprak een welkomstwoord. Voorgegaan door een delegatie van de Bond van Wapenbroeders begaf het gezelschap zich naar het Damplein, de plaats van handeling. Het was een ingetogen en indrukwekkende herdenking. Bij het jaarlijks dodenappél lieten familieleden van de gesneuvelden het 'hier' horen bij het noemen van de namen van hen die hier het leven lieten. Het was een plechtig moment. De trompetsignalen 'Taptoe' en 'Reveille', met daartussen een minuut stilte, gaven daaraan een extra dimensie.

De uitleg die kap (R) b.d. R.E. Kamp gaf over de diepere betekenis van deze herdenking werd door alle aanwezigen met grote belangstelling gevolgd. Het geheel stond onder leiding van kol (R) R.G. Boissevain, die de militaire handelingen verrichtte. Er werden 13 kransen gelegd door oudgedienden, burgers en militairen. Onno Koole en Jochem Robbé Groskamp, kleinzonen van ir. A.H.H. Robbé Groskamp, legden de krans namens III-14-RA, bgen b.d. A.M. Rosengarten namens de VOA, maj M. Hoekstra namens de Wapenoudste der Artillerie en Burgemeester A.A.M. Brok namens de Gemeente Dordrecht.

Na terugkomst in de ontvangstzaal hield kol P.M.C. Winckelmolen op zeer persoonlijke en stijlvolle wijze de traditionele jaarlijkse toespraak, die hieronder integraal is weergegeven.

Na afloop werd er onder het genot van een kopje koffie en een broodje nog geruime tijd nagepraat en van gedachten gewisseld. Oude herinneringen werden opgehaald en vriendschapsbanden werden versterkt. Diep onder de indruk van de plechtigheid, en een ervaring rijker, keerden de deelnemers huiswaarts.

TOESPRAAK DOOR KOL B.D. P.M.C. WINCKELMOLEN

"Den vaderland getrouwe blij ik tot in den dood" staat in glas en lood in de Officierscantine van het Artillerie Schietkamp. Deze zin uit het volkslied is de lijfspreuk van de artilleristen en die is zeker van toepassing op de mannen van III-14 RA die hier in Dubbeldam hebben gevochten.

Ik ben kolonel b.d. Winckelmolen. Zo'n 20 jaar geleden was ik hier voor de eerste keer bij de herdenking van de krijgsverrichtingen van III-14 RA. Ik was toen Commandant van de 43e Afdeling Veldartillerie, ooit voortgekomen uit III-14 RA. Luitenant Robbé Grosskamp, die de strijd in Dubbeldam zelf had meegemaakt, hield toen de jaarlijkse voordracht. Een voordracht die opviel door de eenvoud waarmee hij het beklemmende verhaal vertelde van de artilleristen, die hier hebben gevochten.

Het is voor mij een eer dat ik nu hier voor u allen deze toespraak mag houden.

Ik neem u mee naar 10 mei 1940, op de kop af 74 jaren geleden. Aan het eind van mijn verhaal vertel ik u in het kort waar de artillerie nú staat en sluit ik af met een blik in de toekomst.

Terug naar 10 mei 1940.

Die dag is uitgebreid beschreven vanuit verschillende gezichtspunten: politiek (Nederland neutraal, geen aandacht voor de defensie), strategisch (hoe wordt Nederland verdedigd?), operationeel (welke troepen worden waar ingezet?). Deze onderwerpen zijn ook allemaal aan de orde geweest in de vele toespraken die hier zijn gehouden door illustere voorgangers. Ik kies voor de ervaringen van de man die de gevechten van III-14 RA op die dag heeft geleid: de Afdelingscommandant, kapitein Mulder. Ik citeer hem uit Het Oorlogsrapport van III-14 RA, gelegerd te Dubbeldam: *[Citaat]*

Op vrijdagmorgen 10 mei ongeveer 4 uur werd de afdeling gealarmeerd door het verschijnen van laagvliegende Duitse vliegtuigen boven het legeringsgebied. Onmiddellijk werd verzameld op de aangewezen alarmplaatsen en scherpe munitie uitgedeeld. Er kwamen toen reeds berichten binnen dat parachutisten waren gedaald in de omgeving van de opstellingsplaatsen der batterijen. De schildwachten hebben een Duitser gedood en zijn door gebrek aan munitie teruggetrokken op Dubbeldam, waarbij geen verliezen zijn geleden. Besloten werd de batterijen te bezetten en aan te vallen, teneinde de Duitsers te verdrijven. De batterijbezettingen rukten op onder hun officieren, terwijl een patrouille onder den afdelingscommandant oprukte om de afdelingspost te bezetten. In de omgeving van de batterijen en de afdpost waren de Duitsers reeds genesteld en werden wij ontvangen met mitrailleur- en geweervuur. De boerderijen in de omgeving van de batterijen waren door de Duitsers bezet. Bij de eerste aanval sneuvelden 3 man, gewond werden 6 officieren, 5 onderofficieren, 9 korporaals en manschappen. Daar niet bekend was waar de vijand zat en vanuit iedere heg geschoten werd. Terwijl meerdere parachutisten landden, werd besloten terug te trekken op de Zuidendijk en daar een verdedigende stelling in te richten. Het gedeelte Zuidendijk, vanaf de spoorlijn Dordrecht - Moerdijk tot Stevensweg werd bezet en in verschillende vakken onder officieren ingedeeld. Beschikbaar waren de karabijnen met vier lichte mitrailleurs, waarvan een opgesteld werd in het dorp Dubbeldam voor afsluiting in de rug. De Artillerie deed nu dienst als Infanterie wat reeds vroeger beoefend was." *[Einde citaat]*

Een nuchter en nauwgezet verslag van de afdelingscommandant, kapitein Mulder, van het begin van 5 dagen oorlog vol chaos en verwarring die de afdeling voerde naar Gouda, Den Haag, Rotterdam om weer te eindigen hier in Dubbeldam. In zijn Oorlogsrapport staat ook de evaluatie van het optreden, nuchter en nauwkeurig. Ik kies ervoor om te citeren uit de evaluatie van luitenant Robbé Grosskamp. Hij geeft een persoonlijke invulling die meer past bij deze gelegenheid. *[Citaat]*

Al met al mijn beklemmend verhaal van III-14 RA dat getuigt van een goede korpsgeest en vriendschapsbanden. 1939-1940 is een stukje van ons leven. Ik meen enige persoonlijke conclusies over de strijd in Dubbeldam te kunnen trekken:

1. In hoofdzaak hebben individuele groepjes hardnekkig weerstand geboden, deels met succes zonder enige verbinding, zodat veel, eigenlijk alles, op eigen initiatief en naar eigen inzicht gebeurde.
2. Waarschijnlijk is de door ons geboden tegenstand groter geweest dan verwacht.
3. De strijd van III-14 RA en de andere onderdelen heeft vertragend gewerkt door moedig geboden weerstand. Dit geschiedde met gebrekkige, ouderwetse bewapening, zonder voldoende munitie, door goed gemotiveerde, tot handelen bereid gevonden manschappen. Zo is de herinnering. Vijf jaar later worden deze krijgsverrichtingen, dankzij geallieerde samenwerking, goed afgesloten. III-14 RA heeft, in het eerste begin, hieraan zijn bijdrage geleverd.

Staand rond het monument voor de gevallen van III-14 RA in Dordrecht (Dubbeldam) mocht ik het dodenappél houden. De namen van onze gesneuvelden werden afgeroepen: **Res. Kapitein W.J. Dethmers, Dienstplichtig soldaat. H. van den Akker, Dpl. sold. J.H. van Elten, Dpl. sold. G. Westerdijk, Dpl.sold. L.J. Pennings, Dpl.sold. J. ter Steege.** En nu staan wij dan bijeen geschaard om het monument van III-14 RA en hebben appel gehouden voor onze zes gesneuvelden. Ogenschijnlijk een gering aantal vergeleken met alles wat daarna plaatsvond, maar per man een absoluut einde van alle verwachtingen en illusies die hij en zijn naasten koesterden. Zij vielen als goede soldaten, zonder aan eigen veiligheid te denken, de opdracht volgend om de vijand afbreuk te doen, zo goed mogelijk zelfs te keren. Daartoe schoten onze krachten tekort. Immers, alleen voorzien van een goed moreel met een gebrekkige bewapening. Toch aarzelden zij niet. *[Einde citaat]*

Een indrukwekkend verhaal in al zijn eenvoud.

Waar staan wij nu?

Gedurende de Koude oorlog hebben wij Nederland verdedigd op Duits grondgebied, samen met onze bondgenoten, onder wie ook Duitsland. Velen van u hebben daaraan deelgenomen.

In een Duitse brigade hebben Artilleristen van 41 Adfva en 11 Afdra in Kosovo de internationale rechtsorde verdedigd en daarmee de basis van onze vrijheid en onze welvaart.

Zelf heb ik in 2002 aan de wieg gestaan van het gezamenlijk opleiden van Duitse en Nederlandse artilleristen. In 2003 heb ik in de functie van DCOM KMNB 1600 Duitse soldaten mogen commanderen in Afghanistan. Een betere bondgenoot kunnen wij ons nu niet wensen. De tijden veranderen en wie toen onze vijand was is nu onze bondgenoot.

Vandáág echter zijn we hier bijeen om zes Wapenbroeders te gedenken die op 10 mei 1940 het leven lieten voor onze vrijheid in de strijd tegen onze toenmalige vijand en we hebben beloofd hen nooit te vergeten!

En waar gaan wij naar toe?

De internationale samenwerking gaat steeds verder. Duitse, Belgische, Noorse en Nederlandse artilleristen oefenen samen in één afdeling die gereed staat voor inzet in NAVO-verband. Maar net zoals in 1940 blijft de kanonnier centraal staan: een goede soldaat met een goed moreel. Hij maakt het verschil. Gelukkig is hij nu goed opgeleid en heeft hij nu goed materieel.

Ik sluit af.

Deze herdenking is in goede handen van de Afdeling Rotterdam van de Vereniging Officieren Artillerie. Het archief dat zij voert over de herdenking en over het optreden van III-14 RA is indrukwekkend. Bij de leden van de afdeling is het thema van de Nationale Herdenking 2014

"vrijheid geef je door" in goede handen.

0-0-0-0-0-0-0-0